

4. ministerská konferencia o ochrane lesov v Európe

28.-30. apríl 2003, Viedeň

Deklarácia z Viedenského summitu

s plným názvom

"Vienna Living Forest Summit Declaration"

Európske lesy- nielen spoločné úžitky, ale aj spoločná zodpovednosť

Preložila: Ing. Z. Kmeťová

1. Žijúce lesy predstavujú základ života na Zemi. Bez zachovania týchto lesov nie je možné zachovať život na našej planéte.
2. Lesy poskytujú mnohoraké úžitky: sú zdrojom suroviny na výrobu obnoviteľných a ekologicky prijateľných produktov, sú veľkým prínosom pre ekonomiku danej krajiny, majú nenahraditeľný význam z hľadiska zachovania biologickej diverzity, globálneho kolobehu uhlíka a zachovania vyrovnanej vodnej bilancie. Ich existencia je nevyhnutným predpokladom pre poskytovanie celej škály úžitkov/služieb z lesa zahrňujúc úžitky environmentálneho, ochranného, sociálneho a rekreačného charakteru, čo je osobitne dôležité vzhľadom na zvyšujúce sa tempo urbanizácie spoločnosti. Lesy sú dôležitým "nástrojom" zabezpečujúcim rozvoj vidieka, pretože predstavujú zdroj obživy a príjmov pre rôzne kategórie pracovnej sily, miestne komunity ako aj milióny vlastníkov lesov. Na les je naviazaná celá škála rôznych činností a výrobných prevádzok. My, ako osoby zodpovedné pre formovanie stratégie, sme priamo zodpovední za zabezpečenie rovnováhy (nielen v rámci odvetvia lesného hospodárstva ale aj aktívnym presadzovaním záujmov lesného hospodárstva v ostatných odvetviach NH) medzi ekonomickou, ekologickou, sociálnou a kultúrnou úlohou lesov v celkovom kontexte trvalo udržateľného rozvoja spoločnosti.
3. Koncepcie lesného hospodárstva významnou mierou prispievajú k trvalo udržateľnému rozvoju spoločnosti ako celku. Pri ich tvorbe je často nevyhnutné brať do úvahy aj zásadné medziodvetvové rozhodnutia na ich dopad na lesníctvo. Sme presvedčení, že len plánovitou koordináciou jednotlivých iniciatív a cestou vzájomnej spolupráce je možné zabezpečiť posilnenie významu prínosov a úžitkov lesov pre spoločnosť a zabezpečiť trvalo udržateľný rozvoj spoločnosti ako celku.
4. Hlavným cieľom ministerských konferencií o ochrane lesov v Európe (MCPFE), ktoré v podmienkach Európy od roku 1990 reprezentujú regionálnu stratégiu v oblasti ochrany lesov, je docieľiť čo najvyšší podiel lesov Európy obhospodarovaných trvalo udržateľným spôsobom a tým podstatným spôsobom prispieť k ich ochrane. Vzhľadom na kontinuálny proces implementácie záväzkov vyplývajúcich z predchádzajúcich MCPFE a berúc do úvahy nové skutočnosti sa týmto zaväzujeme pokračovať v našich snahách o zachovanie európskych lesov a obhospodarovať ich v súlade s princípmi trvalo udržateľného rozvoja.
5. Globálne záväzky, najnovšie tie vyplývajúce zo záverov Svetového summitu o trvalo udržateľnom rozvoji (WSSD), je potrebné pretlmočiť a zaviesť do praxe nielen na

regionálnej ale aj národnej a sub-národnej úrovni. S ohľadom na túto skutočnosť by sme radi zdôraznili význam MCPFE a ostatných regionálnych procesov a dohovorov týkajúcich sa lesov pri implementácii celosvetových záväzkov týkajúcich sa obhospodarovania, ochrany a trvalo udržateľného rozvoja lesných zdrojov.

6. Rezolúcie MCPFE môžu v budúcnosti tiež podstatnou mierou prispieť k formovaniu podobných záväzkov na globálnej úrovni.

Z pozície nášho postavenia ako zástupcov signatárskych krajín a Európskeho spoločenstva sa v mene našich štátov zaväzujeme

V prospech rozvoja vidieka a urbanizovaných celkov

7. Posilniť vytváranie podmienok pre ekonomickú efektívnosť trvalo udržateľného obhospodarovania lesov a podporiť význam lesov, lesníctva a na les naviazaných odvetví pre rozvoj vidieka ako aj ich význam pri napĺňaní potrieb urbanizovaných celkov
8. Stimulovať k ochrane a trvalo udržateľnému obhospodarovaniu lesov a odstrániť opačným spôsobom pôsobiace faktory s negatívnym dopadom na lesy a ich biodiverzitu
9. Zaviesť opatrenia prispievajúce k efektívnejšiemu využitiu drevnej hmoty z lesov obhospodarovávaných trvalo udržateľným spôsobom. Tieto lesy predstavujú trvalo obnoviteľný a k životnému prostrediu šetrný zdroj suroviny.
10. Zaviesť opatrenia na zachovanie a posilnenie ochranej úlohy lesov s ohľadom na výskyt prírodných katastrof.
11. Plne rešpektovať sociálny a kultúrny rozmer trvalo udržateľného obhospodarovania lesov v kontexte s lesom súvisiacich stratégií
12. Venovať pozornosť výzvam, ktoré čakajú vlastníkov lesov v strednej a východnej Európe, a to najmä tým súvisiacim so zmenami vlastníckych vzťahov.

Budovanie stabilných partnerských vzťahov

13. Uvedomiť si významnosť vplyvu koncepcií a stratégií ostatných odvetví NH na stav lesného hospodárstva ako aj spätné vplyv LH na ostatné odvetvia.
14. Identifikovať kľúčové medziodvetvové otázky, kľúčové subjekty a ich vzájomné väzby a na základe toho vytvoriť dialóg za účelom dosiahnutia spoločných riešení; výsledné stratégie by mali prispieť k dosiahnutiu pokroku v oblasti trvalo udržateľného obhospodarovania lesov ako aj v otázkach trvalo udržateľného rozvoja spoločnosti ako celku.
15. Rozvinúť novú a posilniť už existujúcu spoluprácu na úrovni vlád jednotlivých krajín, vládnych organizácií, občianskej spoločnosti vrátane nevládnych organizácií a súkromného sektoru a to nielen na medzinárodnej ale aj národnej úrovni.
16. Využívať národné a sub-národné lesnícke programy ako prostriedky efektívnej medziodvetvovej koordinácie činností a ako nástroje umožňujúce účasť všetkých zainteresovaných strán na rozhodovacom procese.
17. Rozhodnutia týkajúce sa lesov majú byť založené na vedeckých poznatkoch; je potrebné prijať opatrenia na podporu a posilnenie výskumu a posilniť interdisciplinárny výskum.
18. Pokračovať v efektívnej pan-európskej spolupráci so všetkými partnerskými stranami, najmä s UNECE/FAO a Environment for Europe/PEBLDS; posilniť vzájomnú spoluprácu v rámci ďalších regionálnych lesníckych procesov a iniciatív.

19. Ďalej pokračovať v rozvíjaní vzájomnej spolupráce s krajinami s rozdielnymi socio-ekonomickými podmienkami, menovite s krajinami strednej a východnej Európy.

Globálne výzvy

20. Prijat' efektívne opatrenia podporujúce správnu interpretáciu, uplatňovanie a dodržiavanie lesného zákona v praxi, bojovať proti nelegálnej ťažbe lesných produktov a ich následnému predaju, prispievať k medzinárodným snahám/iniciatívam v tejto oblasti.
21. Prijat' konkrétne opatrenia prispievajúce k celkovej redukcii koncentrácie skleníkových plynov v atmosfére a podporovať koncepciu trvalo udržateľného obhospodarovania lesov s ohľadom na UNFCCC a Kjótsky protokol.
22. Prijat' ďalšie opatrenia na zachovanie, ochranu, obnovu a podporu biologickej diverzity lesov včítane génových zdrojov, a to nielen v európskom ale aj v celosvetovom meradle.
23. Ďalej podporovať Fórum o lesoch (Forum on Forests), ktoré existuje pri OSN a to za pomoci tzv. "Collaborative Partnership on Forests" (voľne preložené niečo ako partnerská spolupráca v otázkach týkajúcich sa lesov). Toto fórum predstavuje kľúčový medzivládny mechanizmus na všetkých úrovniach umožňujúci realizáciu a koordináciu zavádzania princípov trvalo udržateľného obhospodarovania lesov do praxe.
24. Ďalej podporovať a prispievať k plnej implementácii návrhov opatrení IPF/IFF, ustanovení tzv. "Multi Year Programme of Work of UNFF" a jeho akčného plánu, rovnako ako záverov CBD "Expanded Programme of Work on Forest Biological Diversity" a záverov iných globálnych záväzkov týkajúcich sa lesov, do praxe.

Realizácia MCPFE záväzkov

25. Podporovať trvalo udržateľné obhospodarovanie lesov formou ďalšej implementácie, aplikácie a, ak je to nevyhnutné aj ďalším zdokonaľovaním, kritérií a indikátorov trvalo udržateľného obhospodarovania lesov slúžiacich na monitoring, hodnotenie a prípravu správ o prograse v oblasti zavádzania princípov trvalo udržateľného obhospodarovania lesov do praxe. S ohľadom na túto skutočnosť podporujeme praktické využívanie dokumentu "Improved Pan-European Indicators for Sustainable Forest Management" (Zdokonalené pan-európske indikátory trvalo udržateľného obhospodarovania lesov) tak ako bol schválený na úrovni expertov MCPFE na stretnutí konanom vo Viedni v dňoch 7.- 8. októbra 2002.
26. Vypracovať pracovný postup slúžiaci nielen na zabezpečenie implementácie záväzkov 4. ministerskej konferencie do praxe ale aj na posilnenie implementácie záväzkov predchádzajúcich konferencií; pri implementácii záväzkov v čo najvyššej miere využívať vzájomnú spoluprácu s príslušnými organizáciami, inštitúciami a procesmi.

Zoznam použitých anglických termínov a skratiek:

WSSD - World Summit on Sustainable Development - Svetový summit o trvalo udržateľnom rozvoji
UNECE/FAO - United Nations Economic Commission for Europe/Food and Agriculture Organization - Ekonomická komisia OSN pre Európu /FAO
Europe/PEBLDS - Pan-European Biological and Landscape Diversity Strategy - Pan-európska stratégia o biologickej diverzite a diverzite krajiny

UNFCCC - United Nations Framework Convention on Climate Change - Rámcová konvencia OSN o klimatických zmenách

IPF/IFF - Intergovernmental Panel on Forests/ Intergovernmental Forum on Forests - Medzivládny panel o lesoch/Medzivládne fórum o lesoch

UNFF - United Nations Forum on Forests - Fórum OSN o lesoch

CBD - Convention on Biological Diversity - Konvencia o biologickej diverzite